

Palkansaajasäätiö

Säätiön toiminnan tarkoitus ja sen toteuttaminen

Säätiö jatkoi sääntöjensä mukaisen tarkoituksen toteuttamista ylläpitämällä STS-pankkimuseota ja pankin arkistoa sekä edistämällä säästäväisyyttä ja palkansaajien taloudellista tietämystä.

Säätiön toiminta perustui valtuuskunnan vuoden 2000 syyskokouksessa hyväksymään toimintasuunnitelmaan vuosille 2001-2003 sekä vuoden 2001 syyskokouksessa päätettyihin toimintalinjauksiin. Suunnitelmissa asetettiin tavoitteet sekä säätiön varainhoidolle että sen varsinaiselle toiminnalle.

Toiminnan painopiste kohdistui edelleen palkansaajien taloudellisen tietämyksen edistämiseen mm. jakamalla stipendejä ja apurahoja tutkimukseen, koulutukseen ja tiedotukseen. Apurahoja jaettiin vuonna 2002 runsaat 240 000,- euroa.

Arkiston hoitoa ja historiahankkeen valmistelua jatkettiin vakiintuneeseen tapaan. STS-pankkimuseo siirtyi Työväen Keskusmuseon yhteyteen Tampereelle.

Säätiön talouden kehitys

Sijoitustoiminnan kannalta tarkasteltuna 2002 oli jo kolmas peräkkäinen heikko vuosi. Esimerkiksi Helsingin pörssin HEX-indeksi, joka edellisen vuoden vaihteessa oli noin 8800 pistettä, laski vuoden loppuun mennessä 5700:n pisteen tasolle. Korkeimmillaan indeksi on ollut keväällä 2000, runsaassa 18 000:ssa pisteessä. Alimmillaan indeksi oli elokuussa 2002, noin 4800 pistettä.

Erityisen hankalaa toimintavuodessa 2002 oli, että osakekurssit laskivat alueellisesti tarkasteltuna lähes joka puolella maailmaa. Kurssilaskua esiintyi myös jokseenkin kaikilla toimialoilla. Tämä teki kurssiriskeiltä suojautumisen poikkeuksellisen vaikeaksi.

Säätiön omaisuuden käypä arvo väheni toimintavuoden aikana edelleen. Kun omaisuuden arvo vuoden alkaessa oli noin 30 milj. euroa, se oli vuoden lopulla supistunut noin 25,2:een milj. euroon. Myös säätiön tulos painui arvonalennusten vuoksi tappiolliseksi. Tilikauden alijäämäksi muodostui 1 461 967,16 euroa (ylijäämä 959 775,75 euroa vuonna 2001).

Sijoitustoiminnan kuluihin kirjattiin arvonalennuksia osakkeista ja osuuksista yhteensä 2 111 020,36 euroa ja arvonalennusten palautuksia 79 612,10 euroa. Arvonalennusten, palautusten ja varainhoitopalkkioiden nettovaikutus tilikauden tulokseen oli 2 071 312,77 euroa.

Sijoitustoiminnan valmistelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta huolehti kolmijäseninen sijoitustoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Raimo K. Mäkelä.

Toimintakertomus

STS-pankkimuseo

Säätiön ylläpitämä STS-pankkimuseo Paasivuorenkatu 3:ssa oli avoinna yleisölle tilauksesta helmikuun 2002 loppuun. Museossa esillä ollut aineisto kattoi työväen pankkien koko historian Helsingin Työväen Säästöpankin perustamisesta STS-pankki Oy:n toiminnan loppumiseen.

Keväällä 2002 toteutettiin museon siirto Tampereella toimivan Työväen Keskusmuseon yhteyteen. Syynä muutokseen oli vuokrasopimuksen päättyminen sekä se, että museon vetovoima itsenäisenä yksikkönä oli ajan myötä vähentynyt.

Siirron toteuduttua säätiön valtuuskunta piti kevätkokouksensa Tampereella 30.5. 2002 ja tutustui samalla Työväen Keskusmuseon toimintaan. Syksyllä museossa avattiin työväen pankkitoimintaa käsittelevä erityisnäyttely, joka on avoinna huhtikuuhun 2004.

Säätiön internet-sivuille toteutetaan lisäksi ”virtuaalimuseo”, eli pankkimuseota käsittelevä valokuvanäyttely. Hankkeen toteuttaa tutkija Petri Tanskanen Työväen Arkistosta syksyn 2002 ja kevään 2003 aikana.

STS-pankin arkisto ja historia

Toimintavuoden aikana aloitettiin ”virtuaalimuseohanke”, joka on jatkoa edellisinä vuosina suoritetulle työväen säästöpankkien valokuva-arkiston kuvien tunnistukselle ja luokittelulle.

Työt STS-pankin historiahankkeen kannalta merkittävimpien henkilöarkistojen luettelomiseksi jatkuivat mm. Kalevi Sorsan arkiston pankkitoiminnan kannalta kiinnostavien osien järjestämisellä. Projektin kokonaistavoitteena on saada merkittävimpiin pankin loppuvaiheen historiaan liittyviin henkilöarkistoihin sisältyvä aineisto järjestetyksi ja historiankirjoituksen käyttöön. Henkilöarkistojen osalta yhteistyökumppanina on Työväen Arkiston ohella Kansan Arkisto.

Apurahat

Apurahatoiminnan valmistelu, koordinointi ja seuranta toteutettiin edelleen apurahatoimikunnassa, johon kuului kuusi jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimi säätiön hallituksen puheenjohtaja Markku Hyvärinen.

Apurahojen jaosta päätti säätiön hallitus. Toimintavuonna jaettiin seuraavat apurahat:

26.2. 2002

Palkansaajien Tutkimuslaitokselle tutkimushankkeeseen "taloudellinen syrjäytyminen" 16 500,- euroa

PT:n ennusteen kehittämiseen 32 000,- euroa

Paikallisen ja keskitetyn palkkaneuvottelun suhdetta käsittelevään tutkimushankkeeseen 16 500,- euroa

Palkansaajien Tutkimuslaitoksen kustantaman Talous ja Yhteiskunta -lehden julkaisemiseen 33 000,- euroa.

TSL:lle 52 900,- euroa talous- ja yhteiskuntapoliittiseen koulutushankkeeseen

Kansan Sivistystyön Liitolle 30 000,- euroa hyvinvointiyhteiskunnan rakennetta koskevaan tiedotushankkeeseen "Rahanvallasta kansanvaltaan".

12.12. 2002

KSL:n koulutushankkeeseen 20 000,- euroa

Työväen Sivistysliiton sekä Valistustyö ja Vapaa Kansanvalta ry:n koulutushankkeeseen 34 000,- euroa

Jukka Pekkarisen toimittaman talouspoliittisen kirjan kustantamiseen 5 000,- euroa

STS-pankkikillalle 1500,- euroa

Yhteensä 241 400,- euroa

Apurahoja jaettiin kaikkiaan hieman vähemmän kuin vuonna 2001. Sijoitustoiminnan tavoitteena on silti ylläpitää edellytyksiä säilyttää vuotuinen apurahojen jako osapuilleen 250 000 euron tasolla vaikeista olosuhteista huolimatta.

Apurahatoimikunta järjesti syksyllä 2002 keskustelutilaisuuden, jossa pohdittiin säätiön apurahatoiminnan pidemmän tähtäyksen strategiaa. Tilaisuuteen kutsuttiin keskeisiä yhteistyökumppaneita, sidosryhmiä ja asiantuntijoita. Alustuspuheenvuoron tilaisuudessa käytti professori Juha Siltala.

Säätiön hallinto

Valtuuskunta

Säätiön valtuuskunnan jäsenten lukumäärä oli 29, mutta valtuuskunta toimi koko vuoden 28 hengen vahvuisena Markku Riipisen kuoltua loppuvuodesta 2001. Sääntöjen mukaan kolmannes jäsenistä on vuosittain erovuorossa. 28.11. 2002 pidetyssä valtuuskunnan kokouksessa valtuuskunnan jäsenmääräksi vahvistettiin edelleen 29.

Valtuuskunnan jäseniä vuonna 2002 olivat:

Matti Ahde
Lasse Eskonen
Esko Grekelä
Aarne Heikkilä
Eero Hoffrén
Soili Häkkinen
Eero Hämäläinen
Erkki Jaakkola
Kai Kalima
Jukka Kinos
Juhani Lahtinen
Pekka Lahtinen
Marja-Leena Lehtimäki
Antti Mäkinen
Juha Mäkinen
Tauno Mäkinen
Simo Ojanen
Helena Pihlajasaari
Markku Puurula
Jussi Ranta
Ossi Roininen
Matti Semi
Yrjö Suuniittu
Jukka Tamminen
Liisa Vannekari
Reijo Vrang
Raimo Vuorinen
Harri Ylönen

Valtuuskunta on pitänyt kaksi kokousta: 30.5. 2002 ja 28.11. 2002.
Valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut YTM Raimo Vuorinen.

Valtuuskunnan kevätkokous pidettiin Tampereella, jossa ohjelmassa säätömääräisten asioiden lisäksi oli mm. Tampereen kaupungin vastaanotto sekä tutustuminen Työväen Keskusmuseoon. Kokousesitelmän piti museon johtaja Pontus Blomster.

Valtuuskunnan syyskokous valitsi, Raimo Vuorisen tultua eroamisikään, puheenjohtajaksi apulaiskaupunginjohtaja Lasse Eskosen, I varapuheenjohtajaksi edelleen Jukka Tammisen ja II varapuheenjohtajaksi edelleen Aarne Heikkilän.

Valtuuskunnan erovuoroiset jäsenet Eero Hoffrén, Soili Häkkinen, Juha Mäkinen, Helena Pihlajasaari, Ossi Roininen, Matti Semi, Yrjö Suuniittu, Liisa Vannekari, Reijo Vrang ja Harri Ylönen valittiin uudelleen kolmivuotiskaudeksi 2003-2005. Marja Leena Lehtimäen tilalle valittiin Heikki Nykänen ja Raimo Vuorisen tilalle Anne Tervo samoin vuoden 2005 lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Toimikautensa aikana kuolleen Markku Riipisen tilalle valittiin Tiina Johansson vuoden 2004 loppuun jatkuvaksi toimikaudeksi.

Valtuuskunnan syyskokouksessa Palkansaajien Tutkimuslaitoksen johtaja Jukka Pekkarinen piti esitelmän, joka käsitteli talouskehityksen ja työllisyyskehityksen välistä syy-yhteyttä ja rakenteellisen työttömyyden voittamista.

Hallitus ja asiamies

Säätiön hallituksen jäsenmäärä on ollut kaksitoista. Hallitukseen ovat vuonna 2002 kuuluneet seuraavat jäsenet:

Markku Hyvärinen	puheenjohtaja
Maunu Ihalainen	varapuheenjohtaja
Matti Tokkari	varapuheenjohtaja
Jari Jääskeläinen	
Arpo Heinonen	
Markku Koskinen	
Tanja Vihersaari	
Raimo K. Mäkelä	
Paula Ojala-Ruuth	
Maj-Len Remahl	
Risto Salonen	
Martti Turkka	

Säätiön hallitus on kokoontunut viisi kertaa. Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä on toiminut OTL Tuomas Harpf.

Hallituksen erovuorossa olleet jäsenet Jari Jääskeläinen, Raimo K. Mäkelä, Maj-Len Remahl ja Tanja Vihersaari valittiin valtuuskunnan syyskokouksessa uudelleen hallituksen jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 2003-2005.

Tilintarkastajat

Säätiön varsinaisina tilintarkastajina ovat toimineet KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab ja Matti Pirnes HTM sekä varalla Lasse Lehti, HTM. Valtuuskunnan syyskokous valitsi entiset tilintarkastajat jatkamaan tehtävissään ja Matti Pirneksen varamieheksi HTM Martti Haapakosken.

Säätiön Internet-sivut

Säätiöllä on Internet-kotisivut osoitteessa www.palkansaajasaatio.fi. Kotisivuilla kerrotaan säätiön historiasta ja toiminnasta, STS-pankkimuseosta sekä säätiön jakamista apurahoista. Kotisivuilta on myös ladattavissa säätiön kolmen viime vuoden tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset. Vuoden 2003 aikana sivuille valmistuu STS-pankin historiaa käsittelevä valokuvanäyttely; "virtuaalimuseo"

Tulevaisuuden näkymät

Säätiön varsinainen toiminta jatkuu sääntöjen määrittämällä tavalla entisten vuosien kaltaisena. Vuonna 2003 jaettavien apurahojen ja avustuksien määrä säilynee osapuilleen nykyisellä tasolla. Säätiön valtuuskunta arvioi syyskokouksessaan 2003 säätiön tulevien vuosien strategiaa. Tätä koskeva valmistelu on sekä apuraha- että sijoitustoiminnan osalta aloitettu jo toimintavuoden 2002 aikana.

Tilikauden tulos

Tilikauden alijäämäksi muodostui 1 461 967,16 euroa (ylijäämä 959 775,75 euroa v. 2001). Hallitus esittää, että alijäämä siirretään edellisten tilikausien alijäämä -tilille.

PALKANSAAJASÄÄTIÖ

T U L O S L A S K E L M A (euro)

	01.01.- 31.12.2002	01.01.- 31.12.2001
VARSINAINEN TOIMINTA		
STS-PANKKIMUSEO		
Kulut	-29 451,20	-15 272,14
STS-PANKIN ARKISTO JA HISTORIA		
Kulut	-36 000,00	-31 955,71
APURAHAT JA AVUSTUKSET		
Kulut	-239 391,46	-261 111,76
YHTEISET KULUT		
Kulut		
Henkilöstökulut	-63 611,22	-62 558,37
Poistot	-1 132,58	-1 510,10
Muut kulut	-54 148,35	-44 062,10
	-118 892,15	-108 130,57
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-423 734,81	-416 470,17
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		

Tuotot		
Osinkotuotot	366 284,00	483 321,00
Korkotuotot	223 934,17	265 515,21
Vuokratuotot	267 656,88	243 304,19
Myyntivoitot	175 216,69	664 880,39
	1 033 091,74	1 657 020,78
Kulut		
Korkokulut	-11,32	-382,04
Muut rahoituskulut	-2 071 312,77	-242 480,90
Vastikkeet sijoituksista	0,00	-37 911,91
	-2 071 324,09	-280 774,86
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-1 038 232,35	1 376 245,92
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 461 967,16	959 775,75
T A S E (euro)		
	31.12.2002	31.12.2001
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja kalusto	3 397,72	4 530,30
Muut aineelliset hyödykkeet	3 363,76	3 363,76
	6 761,48	7 894,06
SIJOITUKSET		
Muut osakkeet ja osuudet	18 868 541,37	19 329 126,12
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	2 420 097,32	3 396 659,36
	21 288 638,69	22 725 785,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Siirtosaamiset	96 566,88	159 631,87
	96 566,88	159 631,87
RAHAT JA PANKKISAAMISET	11 477,22	12 937,97
	108 044,10	172 569,84
	21 403 444,27	22 906 249,38
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	42 046 981,62	42 046 981,62
Edell. tilikausien ali-/ylijäämä	-19 243 303,43	-20 203 079,19
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 461 967,16	959 775,75
	-20 705 270,59	-19 243 303,43
	21 341 711,03	22 803 678,18
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Ostovelat	3 794,43	0,00
Siirtovelat	5 177,17	5 825,28
Muut velat	52 761,65	96 745,92
	61 733,25	102 571,20
	21 403 444,27	22 906 249,38